

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **T. Č.**, zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, zastoupený Mgr. Vlastimilem Škodou, advokátem se sídlem Masarykovo nám. 193/20, Děčín, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 8. 2020, 15 A 161/2017 - 34,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 8. 2020, 15 A 161/2017 - 34, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 4. 2017, č. j. 4992/DS/2016, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice (dále jen „městský úřad“) ze dne 12. 9. 2016, č. j. 0058640/16/DOPPŘ/PL, jímž byl žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), v přímé souvislosti s porušením § 10 odst. 3 téhož zákona za jednání, kterého se dopustil dne 30. 5. 2016 ve 20:08 hodin v obci Litoměřice na křižovatce ul. Palachova u domu č. p./č. e. 653/24 a ul. Křížíkova jako provozovatel vozidla tov. zn. Volkswagen Multivan, r. z. X, tím, že nezajistil, aby při jeho užití v provozu na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, když uvedeným vozidlem stál blíže neustanovený řidič v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m

před a za hranicí křižovatky, čímž porušil § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Za uvedené jednání byla žalobci podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a dále stanovena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který rozsudkem ze dne 6. 8. 2020, 15 A 161/2017 - 34, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud shledal důvodnou žalobní námitku, kdy žalobce namítal neurčitost výroku rozhodnutí městského úřadu co do vymezení porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, jež vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu. Krajský soud konstatoval, že jedním ze základních principů správního trestání je, aby byl každý konkrétní skutek v řízení dostatečně určitě vymezen způsobem, že jej nebude možné zaměnit s jiným. Uvedený požadavek se přitom týká především místa, času a způsobu spáchání protiprávního jednání tak, aby z nich bylo patrné naplnění skutkové podstaty podřaditelné pod konkrétní právní kvalifikaci. V dané věci definoval městský úřad způsob spáchání přestupku blíže neustanoveného řidiče tak, že vozidlo stálo „v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky, což je zakázáno“. K tomu krajský soud konstatoval, že uvedený popis nelze s ohledem na nároky kladené na přesné vymezení skutku považovat za dostatečný, naopak dal za pravdu žalobci, že takto definovaný výrok je zjevně nesrozumitelný, resp. neurčitý. Řidič totiž buď mohl s vozidlem nepovoleně stát přímo v prostoru křižovatky, nebo v prostoru kratším než 5 m před její hranicí, či v prostoru kratším než 5 m za ní, tedy naplnit jednu z forem téže skutkové podstaty. Je zřejmé, že správní orgán při popisu způsobu spáchání přestupkového jednání toliko „opsal“ skutkovou podstatu § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, aniž by ale již učinil subsumpci konkrétního jednání řidiče pod některou z jejích možných variant. Tím se však z pohledu požadavků na vymezení znaků přestupku podle zákona o silničním provozu dopustil závažného pochybení, které následně nenapravil ani v odůvodnění rozhodnutí. V posuzovaném případě bylo podle krajského soudu nezbytné, aby městský úřad bez pochyb stanovil, jakým způsobem se daný skutek stal, a to tak, aby žalobce jako účastník řízení nemohl být nucen si domýšlet, zda k naplnění znaků přestupku došlo ze strany blíže neustanoveného řidiče v důsledku neoprávněného stání v křižovatce či snad v některém směru do 5 m od její hranice.

[4] Zbylé žalobní námitky (absence odkazu na zákonné ustanovení, podle kterého bylo rozhodováno o uložené sankci, ve výroku rozhodnutí; absence výslovné úvahy správního orgánu, že předmětné přestupkové jednání blíže neustanoveného řidiče nemělo za následek dopravní nehodu; posouzení naplnění materiální stránky přestupku; omezení práva žalobce na vyjádření se k podkladům rozhodnutí; nekonání ústního jednání; nevyrozumění žalobce o provádění dokazování mimo ústní jednání; protiústavnost právní úpravy týkající se odpovědnosti provozovatelů vozidel za správní delikty v souvislosti s přestupky spáchanými blíže neustanovenými řidiči) krajský soud posoudil jako nedůvodné a nejsou zde rekapitulovány, neboť proti posouzení těchto námitok kasační stížnost nesměřuje.

pokračování

III.

[5] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že rozhodnutí městského úřadu bylo ve výroku co do vymezení porušení pravidel silničního provozu na pozemních komunikacích neurčité. Stěžovatel je přesvědčen, že náhled krajského soudu je v tomto případě značně formalistický. Ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu vymezuje jedinou skutkovou podstatu, kterou ovšem lze spáchat třemi způsoby, nicméně rozhodné není to, jakým způsobem byl delikt spáchán, ale to, zda byl spáchán některým ze způsobů v zákoně uvedených. Z hlediska nezaměnitelnosti skutku lze konstatovat, že popis skutku je dostatečný (je uveden čas - 30. 5. 2016 v 20:08 hod., místo - obec Litoměřice na křižovatce ulice Palachova u domu č. p./č. e. 653/24 a ul. Křížíkova, i vozidlo, kterým byl delikt spáchán - Volkswagen Multivan r. z. X). Jestliže krajský soud vycházel z úvahy, že neuvedení konkrétního způsobu spáchání daného deliktu činí ve výroku popsané jednání potenciálně zaměnitelným, považuje stěžovatel takový závěr za diskutabilní. V této souvislosti poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 9 As 404/2018 - 30. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že základem výroku rozhodnutí je popis jednání, za které je účastník řízení postihován. To je ostatně důležité řádně vymezit již v samém sdělení obvinění. Popis skutku přitom nemůže být formulován alternativně, tj. že žalobce se dopustil *buď jednání A, nebo jednání B*, ale musí být formulován tak, aby z něj bylo jasné zřejmé, jaké jednání bylo žalobci kladeno za vinu. Od toho se ostatně odvíjí i následná argumentace žalobce v řízení, okruh dokazování prováděného správním orgánem, i případná argumentace v žalobě. Správní orgán však formuloval jednání alternativně, tj. ve výroku rozhodnutí konstatoval, že se žalobce dopustil *buď jednání spočívajícího ve stání na křižovatce, nebo jednání spočívajícího ve stání ve vzdálenosti kratší 5 m před křižovatkou, nebo ve vzdálenosti kratší 5 m za křižovatkou*. Taková alternativní formulace jednání, kterého se měl žalobce dopustit a za které je postihován, není přípustná. Výrok rozhodnutí je proto nezákonný. Na podporu své argumentace žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2019, č. j. 5 As 396/2018 - 33, který podle jeho názoru řešil skutkově i právně obdobnou situaci. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl a přiznal mu náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Spornou otázkou v projednávané věci je posouzení, zda byl výrok rozhodnutí městského úřadu dostatečně určitý co do vymezení porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, jež vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu.

[11] Úvodem je vhodné uvést, že městský úřad rozhodl o správním deliktu žalobce tak, že: „*Správního deliktu se fyzická osoba podnikající (tj. žalobce – pozn. NSS) dopustila tím, že dne 30. 5. 2016 ve 20:08 hodin v rozporu s § 10 nezajistila, jako provozovatel vozidla zn. Volkswagen Multivan rz. X, aby při užití vozidla v provozu na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Dne 30. 5. 2016 ve 20:08 hodin v obci Litoměřice, na křižovatce ulic Palachova u č.p. 653/24 a Křížíkova bylo zjištěno parkující vozidlo Volkswagen Multivan rz. X, se kterým zde zastavil a stál blíže neustanovený řidič. Vozidlo je provozováno fyzickou osobou podnikající a stálo v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky, což je zakázáno. Tím neustanovený řidič porušil ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona.*“

[12] Nejvyšší správní soud se shoduje se závěrem krajského soudu, že výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu (resp. i přestupku) musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. V rozhodnutí, kterým se trestá za spáchaný správní delikt, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen. To lze zajistit jen dostatečnou konkretizací údajů, které skutek charakterizují. Taková míra podrobnosti je nezbytná pro celé řízení, a to zejména pro vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek, pro vyloučení překážky věci rozhodnuté, pro určení rozsahu dokazování a pro zajištění řádného práva na obhajobu. Přitom je třeba vycházet z významu výrokové části rozhodnutí, která je schopna zasáhnout práva a povinnosti účastníků řízení a jako taková pouze ona může nabýt právní moci. Pouze z řádně formulovaného výroku lze zjistit, zda a jaká povinnost byla porušena a jaká sankce byla uložena, pouze porovnáním výroku lze usuzovat na existenci překážky věci rozhodnuté, jen výrok rozhodnutí (a nikoli odůvodnění) může být vynucen správní exekucí (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS).

[13] Uvedené se vztahuje rovněž na rozhodnutí o správních deliktech provozovatelů vozidel. Nároky na tato rozhodnutí nejsou menší než nároky kladené na rozhodnutí o přestupcích řidičů. Pro náležité vymezení skutku tedy není v těchto situacích dostatečný pouze popis jednání či opomenutí provozovatele vozidla. Pro to, aby byl skutek dostatečně konkrétně a určitě vymezen, a aby tedy nebyl zaměnitelný s jiným, je také stěžejní vyličení skutkových okolností vztahujících se k jednání či opomenutí nezjištěného řidiče.

pokračování

[14] Krajský soud shledal výrok rozhodnutí městského úřadu co do vymezení porušení pravidel silničního provozu na pozemních komunikacích neurčitým z toho důvodu, že z něj údajně nebylo možné zjistit, jakým způsobem se daný skutek stal.

[15] V nyní projednávané věci bylo ve výroku prvostupňového rozhodnutí specifikováno místo spáchání přestupku (v obci Litoměřice na křižovatce ulice Palachova u domu č. p. 653/24 a ulice Křížíkova) a dále uvedením, že se jednalo o neoprávněné stání vozidla na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní. S krajským soudem je nutno souhlasit v tom smyslu, že správní orgán neupřesnil, zda deliktní jednání spočívalo ve stání na křižovatce, nebo 5 m před ní nebo za ní. Nejvyšší správní soud má však v tomto konkrétním případě za to, že tento dílčí nedostatek nezpůsobuje nesrozumitelnost výroku rozhodnutí.

[16] Zdejší soud předesílá, že není nutné, aby byl skutek ve výroku rozhodnutí v podrobnostech vymezen maximálně možným způsobem. Měřítkem, jehož pomocí je nutno nahlížet na kvalitu výroku prvoinstančního rozhodnutí, je jeho nezaměnitelnost, a to z hlediska postižení za něj při správním trestání. Není sporu o tom, že neoprávněným jednáním podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu je jak stání v křižovatce, tak i stání ve vzdálenosti menší než 5 metrů před nebo za ní. Byť Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že popis místa a způsobu spáchání tohoto deliktu měl být přesnější a podrobnější, považuje ho však za dostatečně určitý za situace, kdy je dále upřesněn v odůvodnění daného rozhodnutí a přesné postavení dotčeného vozidla je zřejmé z fotodokumentace založené ve spisu. Z rozhodnutí městského úřadu (z jeho výroku) je zcela zřejmé, že řidič specifikovaného vozidla žalobce stál v určeném čase v prostoru křižovatky, čímž porušil § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, podle kterého řidič nesmí zastavit a stát na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky. Existence křižovatky, jakož i poloha vozidla, byla prokázána fotodokumentací založenou ve správním spisu; vozidlo žalobce prokazatelně v uvedený čas stálo na křižovatce. Tyto skutečnosti jsou jasně seznatelné z kombinace záznamu policie o spáchání přestupku, kde byla zaznamenána adresa místa spáchání přestupku, a z pořízených fotografií, z nichž lze bez jakýchkoli pochybností určit přesné místo, kde vozidlo stálo, včetně toho, že se v daném místě nachází křižovatka, která není ve tvaru písmene T a stání v její blízkosti tak není povoleno. Lze uzavřít, že ačkoli mohl správní orgán konkrétněji specifikovat místo stání vozidla, skutek, v němž je spatřován přestupek a potažmo správní delikt žalobce, je ve výroku a v rozhodnutí městského úřadu popsán takovým způsobem, že jej nelze zaměnit s jiným jednáním a vyhovuje proto požadavkům plynoucím z judikatury Nejvyššího správního soudu.

[17] Ke shodným závěrům dospěl ostatně Nejvyšší správní soud i rozsudcích ze dne 13. 2. 2019, č. j. 9 As 404/2018 - 30, ze dne 7. 5. 2020, č. j. 5 As 147/2018 - 29, ze dne 7. 5. 2020, č. j. 10 As 245/2018 - 42, ze dne 31. 7. 2020, č. j. 5 As 344/2018 - 51, nebo ze dne 4. 6. 2021, č. j. 3 As 138/2019 - 36, kde rovněž zabýval otázkou dostatečné identifikace porušení právní povinnosti ve výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně v obdobných věcech.

[18] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2019, č. j. 5 As 396/2018 - 33, není v nyní

posuzované věci případný. V citovaném rozsudku dospěl zdejší soud k závěru, že skutek, pro který byl stěžovatel (provozovatel vozidla) potrestán (stání na křižovatce) se nestal; ohledně jiného skutku, jímž by mohla být tatáž skutková podstata naplněna (zastavení a stání ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky), však nebylo ve správním řízení dokazování vedeno, resp. taková skutečnost nebyla ze spisu seznatelná. Bez důkazu o vzdálenosti stojícího vozidla od hranice křižovatky při vyloučení skutečnosti, že vozidlo stálo v křižovatce, což zjevně nestálo (viz fotodokumentace předmětného vozidla), nebylo možné naplnění skutkové podstaty vytýkaného deliktu obhájit. Nejvyšší správní soud proto v citovaném rozsudku uzavřel, že závěr krajského soudu nemá oporu ve správním spise a pokud krajský soud dovodil, že stěžovatel jemu vytýkaný správní delikt spáchal, tím, že vozidlo sice stálo mimo křižovatku, nicméně stálo ve vzdálenosti menší než 5 metrů od hranice křižovatky, nepřipustně nahradil svým rozhodnutím rozhodnutí správního orgánu, neboť skutkový děj kvalifikoval zcela odlišně. V nyní posuzovaném případě jde však o odlišnou situaci, kdy ze správních rozhodnutí je zřejmé, že řidič specifikovaného vozidla žalobce stál v určeném čase na křižovatce, přičemž existence křižovatky, jakož i poloha vozidla, byla prokázána fotodokumentací založenou ve správním spisu. Zjištěný skutkový stav přitom nebyl žalobcem účinně zpochybněn.

[19] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu